

Eindrapportage

Sturing op maatschappelijke effecten met de programmabegroting

Aan
Rekenkamercommissie Bernisse

Van
drs. Marlies Bongers

Vught, 7 juni 2007

Inhoud

1	Kern	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Conclusies	2
2	Onderzoeksaanpak	5
2.1	Doel- en vraagstelling	5
2.2	Onderzoeksmethode	6
3	Resultaten	7
3.1	Specifiek, meetbaar en tijdgebonden	7
3.2	Sturen op maatschappelijke effecten	8
3.3	Koppeling aan budget	9
3.4	Ontwikkelingsstadia van de programmabegroting	10
3.5	Goede en minder goede voorbeelden per beleidsveld	14
	Bijlage 1 Lijst van bronnen	19
	Bijlage 2 Uitwerking toetsingskader	20
	Bijlage 3 Analyse	26
	Bijlage 4 Ontwikkelingsstadia programmabegroting	31

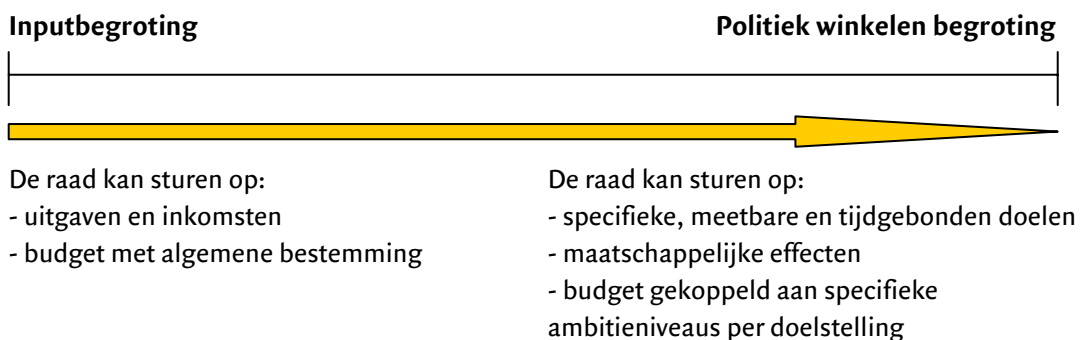
1 Kern

1.1 Aanleiding

Idealiter legt de gemeenteraad in de programmabegroting politieke keuzes vast, per programma worden verschillende ambitieniveaus en bijbehorende budgetten benoemd. De programmabegroting maakt dan voor raadsleden zichtbaar welk prijskaartje aan een hoger of lager ambitieniveau hangt, zodat aan de raad handvaten worden geboden om tot politieke keuzes te komen. Bieden de begrotingen van de gemeenten Bernisse, Brielle, Hellevoetsluis, Rozenburg en Westvoorne adequate mogelijkheden voor de raad om te sturen?

De rekenkamercommissies van gemeente Bernisse, Brielle, Hellevoetsluis, Rozenburg en Westvoorne hebben een onderzoek laten uitvoeren naar de kwaliteit van de programmabegroting als instrument van politiek sturing van de raad. Het onderzoek heeft het karakter van een signalement. Het bestaat uit een analyse van de evalueerbaarheid van doelen en activiteiten van tien beleidsvelden en de mate waarin de raad kan sturen op maatschappelijke effecten. Deze beleidsvelden geven een goede indruk van de programmabegroting als geheel. Het onderzoek richt zich uitsluitend op de wijze van beleid formuleren in de programmabegroting. In hoeverre dit beleid zelf adequaat is, blijft buiten beschouwing.

Idealiter is het de bedoeling dat de raad kan sturen op maatschappelijke effecten die evalueerbaar en dus controleerbaar zijn. In deze ideale situatie maakt de programmabegroting per doel duidelijk welke budgetten met welke ambitieniveaus per doelstelling gemoeid zijn; in dit geval is er sprake van een 'Politiek winkelen begroting' (figuur 1.1). Indien er alleen geld ter beschikking is gesteld voor algemene bestemming, dan is er sprake van een Inputbegroting. De programmabegroting 2007 kan zo op een schaal van Inputbegroting tot Politiek winkelen begroting worden ingedeeld.

Figuur 1.1: van Inputbegroting naar Politiek winkelen begroting.

Voorbeeld van een Politiek winkelen begroting

In beleidsveld Welzijn is aan een toename met 5% van het aantal bezoekers aan culturele voorstellingen een budget gekoppeld van € 400.000,-. Om de toename 6% te laten zijn is nog eens € 30.000,- extra nodig. In beleidsveld Openbare ruimte wordt voor het bereiken van een kwalitatief goed straatbeeld € 50.000,- uitgetrokken. Voor het behoud van het huidige (overigens ook nog voldoende) niveau is € 15.000,- nodig.

Om het hogere ambitieniveau voor het beleidsveld Welzijn te bereiken is meer geld nodig dan begroot. Dit geld kan worden overgeheveld vanuit het beleidsveld Openbare ruimte, waarmee meteen een keuze wordt gemaakt voor een lager ambitieniveau voor dat beleidsveld. Op deze manier wordt er 'politiek gewinkeld' door de raad.

1.2 Conclusies

Uitsluitend de programmabegroting van Hellevoetsluis biedt voldoende handvaten voor de raad om politiek te sturen en te controleren. De programmabegroting van Westvoorne biedt enige aanknopingspunten voor de raad om politiek te sturen en te controleren en de programmabegrotingen van de ander drie gemeenten beoordeelt Partners+Pröpper als onvoldoende.

Hieronder bespreken we de conclusies per onderdeel:

- 1 De doelstellingen in de programmabegrotingen van de vijf onderzochte gemeenten zijn over het algemeen onvoldoende specifiek, meetbaar en tijdgebonden geformuleerd. De doelstellingen in de programmabegroting van Hellevoetsluis zijn voldoende specifiek, meetbaar en tijdgebonden geformuleerd, die van Westvoorne matig. De doelstellingen in de programmabegrotingen van Bernisse, Brielle en Rozenburg zijn onvoldoende specifiek, meetbaar en tijdgebonden geformuleerd.

Een goed voorbeeld van een specifieke, meetbare en tijdgebonden formulering

De programmabegroting van de gemeente Westvoorne biedt een goed voorbeeld van een specifiek, meetbaren en tijdgebonden formulering:

meetbaar: goed

specifiek: goed

Bouw van levensloopbestendige woningen in plan Swinshoek gebouwd in .

tijdgebonden: goed

Bron: Begroting 2007 Westvoorne.

- 2 Alleen de programmabegroting van Hellevoetsluis biedt enkele mogelijkheden voor de raad om te sturen op maatschappelijke effecten. In de overige gemeenten kan de raad vrijwel uitsluitend sturen op activiteiten.

Een goed voorbeeld van sturing op een maatschappelijk effect

De programmabegroting van Hellevoetsluis biedt voldoende mogelijkheden voor de raad om op maatschappelijke effecten te sturen.

Vermindern verkeersziekenhuisslachtoffers met gemiddeld 1% per jaar met ingang van 2007.

Bron: Concernbegroting 2007-2010 Hellevoetsluis.

- 3 De doelen/activiteiten in de programmabegrotingen zijn slechts in beperkte mate gekoppeld aan een budget. Het is voor de raden van de gemeenten niet of nauwelijks mogelijk om te controleren of met de geraamde budgetten de doelen worden bereikt of de activiteiten worden uitgevoerd.

Een goed voorbeeld van een activiteit met koppeling aan een budget

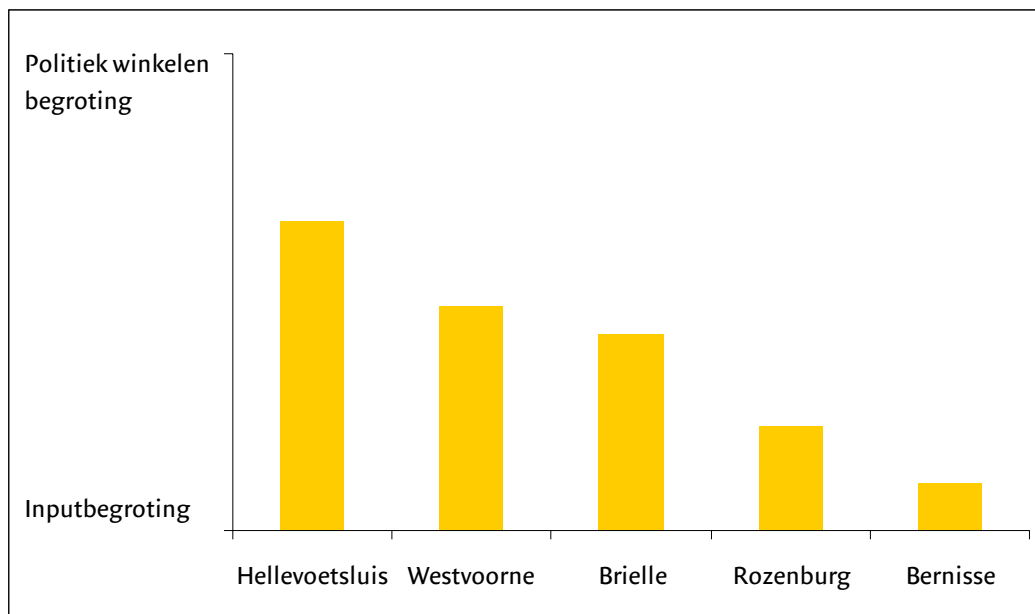
De programmabegroting van Brielle biedt een voorbeeld van het ter beschikking stellen van geld aan een activiteit.

Realisering van een voetgangerstunnel door de Oostdam: in 2007 is daar € 36.300,- voor begroot.

Bron: Programmabegroting 2007-2010 Brielle.

- 4 Geen van de programmabegrotingen biedt een voorbeeld van een beleidsveld waarop de raad optimaal kan sturen met behulp van een zogenaamde 'Politiek winkelen begroting'. Op de schaal van Inputbegroting naar 'Politiek winkelen begroting' scoort de programmabegroting van Hellevoetsluis het best.

Figuur 1.2: totaalscore programmabegroting.

2 Onderzoeksaanpak

2.1 Doel- en vraagstelling

De volgende doel- en vraagstelling zijn geformuleerd:

Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek is als volgt:

- 1 Het verkrijgen van inzicht in de mate waarin de programmabegroting 2007 in de gemeenten Bernisse, Brielle, Hellevoetsluis, Rozenburg en Westvoorne een handvat voor raadsleden biedt voor politieke sturing en controle, in het bijzonder doordat er een koppeling is tussen budget en evalueerbare maatschappelijke doelen.
- 2 Het doen van praktische aanbevelingen ter (verdere) verbetering van de inrichting van de programmabegroting met het oog op politieke sturing en controle door de raad.

Vraagstelling

De centrale vraagstelling luidt als volgt:

In hoeverre biedt de programmabegroting 2007 een handvat voor raadsleden voor politieke sturing en controle doordat er een koppeling is tussen budget en evalueerbare maatschappelijke doelen?

Het onderzoek omvat de volgende deelvragen:

- 1 Hoe specifiek, meetbaar en tijdgebonden zijn de doelstellingen in de programmabegroting geformuleerd?
- 2 In hoeverre bevat de programmabegroting een koppeling tussen budget en evalueerbare maatschappelijke doelen?
- 3 Hoe kan de programmabegroting als geheel worden getypeerd aan de hand van de ontwikkelingsstadia in aanloop naar een ideale programmabegroting: een koppeling tussen budget en evalueerbare maatschappelijke doelen?
- 4 Welke 'goede voorbeelden' van koppeling tussen budget en doelformulering zijn er op elk van de onderzochte beleidsterreinen te vinden?
- 5 Welke praktische aanbevelingen kunnen worden gedaan ter (verdere) verbetering van de inrichting van de programmabegroting met het oog op politieke sturing en controle door de raad?

Toetsingskader

We geven hier een omschrijving van de hoofdpunten van het toetsingskader. Het volledige toetsingskader is opgenomen in bijlage 2. Het toetsingskader heeft betrekking op de evalueerbaarheid van de programmabegroting. Bij evalueerbaarheid gaat het om de mate waarin de doelen in de programmabegroting:

- a specifiek, meetbaar en tijdgebonden zijn;
- b zijn gedefinieerd in termen van maatschappelijke effecten;
- c duidelijk zijn gekoppeld aan een budget.

Dit leidt tot het typeren van de programmabegroting als geheel met behulp van ontwikkelingsstadia van de programmabegroting. Het ontwikkelingsstadium van de programmabegroting zegt iets over de mate waarin de raad mogelijkheden heeft om politiek te sturen en te controleren. De ontwikkelingsstadia variëren op een schaal van weinig of geen mogelijkheden tot sturing en controle (de zogenaamde ‘Inputbegroting’) tot optimale mogelijkheden voor de raad om politiek te sturen en te controleren (de zogenaamde ‘Politiek winkelen begroting’). De score per beleidsveld wordt bepaald door het meest evalueerbare element (doel of activiteit/instrument) eruit.

2.2 Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een documentanalyse waarbij de programmabegroting 2007 van de vijf gemeenten zijn onderzocht. De tien beleidsvelden zijn gescoord op een aantal criteria (zie bijlage 2 voor de uitwerking van het toetsingskader). In overleg met de rekenkamercommissies zijn de volgende 10 beleidsvelden gekozen:

Verkeersveiligheid	Milieu(beheer)
Toerisme	Rampenbestrijding
Sport	Woningbouw
Onderwijshuisvesting	Jeugdbeleid
Reïntegratiebeleid	Groenvoorziening

Tabel 2.1: beleidsvelden.

3 Resultaten

Onderzocht is of de doelen/activiteiten in de programmabegrotingen specifiek, meetbaar en tijdgebonden zijn geformuleerd (paragraaf 3.1)? Daarnaast wordt beoordeeld of de doelen zijn gedefinieerd in termen van maatschappelijke effecten (paragraaf 3.2), en of er een budget is gekoppeld aan de doelen (paragraaf 3.3). Ten slotte gaan we na in welk ontwikkelingsstadium de programmabegroting als geheel zich bevindt (paragraaf 3.4).

3.1 Specifiek, meetbaar en tijdgebonden

De doelstellingen in de programmabegrotingen van de vijf onderzochte gemeenten zijn over het algemeen onvoldoende specifiek, meetbaar en tijdgebonden geformuleerd. De programmabegroting van Hellevoetsluis scoort relatief gezien het best, die van Bernisse het slechtst.

Specifiek		Waar hebben we het over?
Meetbaar		Concrete indicatoren voor doelbereiking
Tijdgebonden		Doelen gehaald in 2007 (in plaats van 'ooit in de toekomst')

De doelen zijn over het algemeen onvoldoende tot matig *specifiek* geformuleerd. Een voorbeeld biedt de doelstelling 'Ontwikkeling jeugdbeleid'. Raadsleden weten bij deze doelstelling onvoldoende wat er concreet gaat gebeuren rond jeugd.

De doelen zijn over het algemeen onvoldoende tot matig *meetbaar*. Bij een doelstelling zoals 'Haal- en brengsituatie bij scholen verbeteren' heeft de raad geen aanknopingspunt over welke scholen het gaat en hoeveel situaties moeten worden verbeterd.

De doelen zijn niet altijd voldoende *tijdgebonden* geformuleerd. Bij een doelstelling zoals 'Het zo veel mogelijk voorkomen en waar mogelijk terugdringen van het (aantal) ongevallen, meer in het bijzonder met dodelijke afloop en letselschade' is niet aangegeven wanneer dat zou moeten worden bereikt.

Per gemeente is per beleidsveld een score (beperkt - (vrij) goed) bepaald voor de beoordeling van de criteria specifiek, meetbaar en tijdgebonden.

Zoals de tabel laat zien scoort de programmabegroting van Bernisse het minst goed, op een beleidsveld is de score op de criteria specifiek, meetbaar en tijdgebonden (vrij) goed. De programmabegroting van Hellevoetsluis scoort het best: op 7 van de 10 beleidsvelden wordt de score (vrij) goed behaald.

	Bernisse	Brielle	Hellevoetsluis	Rozenburg	Westvoorne
Verkeer	beperkt	(vrij) goed	(vrij) goed	(vrij) goed	beperkt
Toerisme	beperkt	(vrij) goed	(vrij) goed	beperkt	(vrij) goed
Sport	(vrij) goed	(vrij) goed	beperkt	(vrij) goed	(vrij) goed
Onderwijshuisvesting	beperkt	(vrij) goed	(vrij) goed	beperkt	beperkt
Reïntegratie	beperkt	beperkt	beperkt	beperkt	beperkt
Milieu(beheer)	beperkt	beperkt	(vrij) goed	beperkt	(vrij) goed
Rampenbestrijding	beperkt	beperkt	(vrij) goed	beperkt	beperkt
Woningbouw	beperkt	beperkt	(vrij) goed	(vrij) goed	(vrij) goed
Jeugdbeleid	beperkt	(vrij) goed	(vrij) goed	beperkt	beperkt
Groenvoorziening	beperkt	beperkt	beperkt	beperkt	(vrij) goed

Tabel 3.1: specifiek, meetbaar en tijdgebonden.

3.2 Sturen op maatschappelijke effecten

Over het algemeen worden in de programmabegrotingen slechts globale activiteiten benoemd die met het beleid moeten worden uitgevoerd. Sporadisch worden maatschappelijke effecten benoemd waarop de raad kan sturen.

Waarop wil de raad zich richten? Worden maatschappelijke effecten benoemd, kondigt de programmabegroting activiteiten aan of kan alleen op input (budget voor algemene bestemming) worden gestuurd?

Eén programmabegroting kenmerkt zich door sturing op alleen input, er worden geen activiteiten of effecten benoemd. Het gaat om de volgende doelstelling: 'Het bieden van een goede en veilige sociale en fysieke leefomgeving' in het programma Schoon, heel en veilig, met betrekking tot het beleidsveld Milieu(beheer) in de programmabegroting van Bernisse.

In de onderzochte programmabegrotingen zijn we 5 voorbeelden van maatschappelijke effecten tegengekomen. De programmabegroting van Hellevoetsluit meldt bijvoorbeeld 'het verminderen van verkeersziekenhuisslachtoffers met gemiddeld 1% per jaar met ingang van 2007' in het programma Verkeer en vervoer, met betrekking tot het beleidsveld Verkeersveiligheid.

In alle overige gevallen wordt er gestuurd op activiteiten. Een voorbeeld daarvan is het 'Realiseren van een tijdelijke skatevoorziening' in het programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke ondersteuning, met betrekking tot het beleidsveld Jeugdbeleid van Brielle.

	Bernisse	Brielle	Hellevoetsluis	Rozenburg	Westvoorne
Verkeer	activiteiten	activiteiten	maatschappelijke effect	activiteiten	activiteiten
Toerisme	activiteiten	activiteiten	maatschappelijke effect	activiteiten	activiteiten
Sport	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten
Onderwijshuisvesting	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten
Reïntegratie	activiteiten	activiteiten	maatschappelijke effect	activiteiten	activiteiten
Milieu(beheer)	input	activiteiten	maatschappelijke effect	activiteiten	activiteiten
Rampenbestrijding	activiteiten	activiteiten	maatschappelijke effect	activiteiten	activiteiten
Woningbouw	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten
Jeugdbeleid	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten
Groenvoorziening	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten	activiteiten

Tabel 3.2: sturing op maatschappelijke effecten.

3.3 Koppeling aan budget

De doelen/activiteiten in de programmabegrotingen zijn slechts in beperkte mate gekoppeld aan een budget.

De raad kan goed sturen indien voor elk ambitieniveau helder is welk budget ermee is gemoeid. De raad kan niet sturen op activiteiten indien er alleen geld voor een globale bestemming is opgenomen.¹

Uit het onderzoek blijkt dat de koppeling van budgetten aan de doelen en/of activiteiten veelal onvoldoende is (zie voor de beoordeling daarvan Bijlage 2: Uitwerking toetsingskader). De programmabegrotingen bieden dan ook weinig of geen houvast voor raadsleden om tot politieke keuzes te komen. Politieke keuzes worden niet of nauwelijks transparant gemaakt, zodat de raad niet bij amendement kan bijsturen op basis van alternatieven. De begrotingen maken het niet mogelijk voor raadsleden om aan de hand van inzicht in ambitieniveaus en bijbehorend prijskaartje keuzes te honoreren dan wel te wijzigen.

¹ Gekeken is naar de koppeling aan een budget in eerste aanleg; als bijvoorbeeld voor bepaald is dat er 100 starterswoningen worden gebouwd en er is in de programmabegroting budget opgenomen voor woningbouw, dan is de score dat er budget is gekoppeld aan de genoemde activiteit, hoewel er niet specifiek budget is begroot voor 100 starterswoningen.

Aan de geformuleerde doelstellingen/activiteiten in de programmabegroting van Westvoorne zijn het vaakst budgetten gekoppeld. In de andere programmabegrotingen komt een koppeling met het budget onvoldoende voor. Het is voor de raad dan niet mogelijk om te beoordelen of het doel tegen de van tevoren bepaalde kosten is bereikt en of andere keuzes kunnen worden gemaakt door te variëren in ambitieniveaus.

	Bernisse	Brielle	Hellevoetsluis	Rozenburg	Westvoorne
Verkeer	nee	ja	nee	nee	ja
Toerisme	nee	nee	nee	nee	nee
Sport	ja	ja	nee	nee	ja
Onderwijshuisvesting	nee	nee	nee	ja	ja
Reïntegratie	nee	ja	nee	nee	ja
Milieu(beheer)	nee	nee	nee	nee	nee
Rampenbestrijding	nee	nee	nee	nee	nee
Woningbouw	nee	nee	nee	nee	ja
Jeugdbeleid	nee	nee	nee	nee	ja
Groenvoorziening	nee	nee	ja	ja	ja

Tabel 3.3: koppeling aan budget.

3.4 Ontwikkelingsstadia van de programmabegroting

Er zijn verschillende stadia van ontwikkeling van de programmabegroting te onderscheiden, zowel binnen een programmabegroting als tussen de programmabegrotingen onderling. Er is op geen enkel beleidsterrein in geen enkele programmabegroting sprake van het hoogste stadium waarop de raad optimaal kan sturen, de zogenaamde 'politiek winkelen begroting'.

De mate waarin is voldaan aan de criteria van een specifiek, meetbare en tijdgebonden formulering, de mate waarin maatschappelijke effecten worden beoogd en de mate waarin er budget is gekoppeld aan het bereiken van een maatschappelijk effect te samen, laat zien in welk ontwikkelingsstadium de programmabegroting zich bevindt. Hiermee kan worden bepaald in welke mate de raad politieke keuzes kan maken.

Ontwikkelingsstadium	Omschrijving
Inputbegroting	De raad kan uitsluitend sturen op de hoeveelheid geld voor een globale bestemming. De raad kan niet sturen op activiteiten of doelen.
Activiteitenbegroting	De raad kan in onvoldoende mate sturen omdat alleen globale activiteiten worden benoemd. Niet duidelijk is welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
Activiteitenbegroting met koppeling aan budget	De raad kan matig sturen omdat alleen globale activiteiten worden benoemd. Wel is duidelijk welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
Prestatiebegroting (zonder koppeling aan budget)	De raad kan voldoende sturen doordat kwantitatieve of kwalitatieve eisen aan de activiteiten zijn gesteld. Niet duidelijk is welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
Prestatiebegroting (met koppeling aan budget)	De raad kan ruim voldoende sturen doordat kwantitatieve of kwalitatieve eisen aan de activiteiten zijn gesteld. Wel is duidelijk welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
Maatschappelijk effectbegroting	De raad kan goed sturen doordat evalueerbare maatschappelijke effecten zijn geformuleerd. Niet duidelijk is welk budget per doel is uitgetrokken.
Politiek winkelen begroting	De raad kan zeer goed sturen. De begroting formuleert evalueerbare doelstellingen in termen van maatschappelijke effecten en verschillende ambitieniveaus. Voor elk ambitieniveau is helder welk budget hiermee is gemoeid. Dit maakt het voor de raad mogelijk om politiek te 'winkelen' en te schuiven tussen ambitieniveaus van verschillende doelen en tussen programmaonderdelen.

Tabel 3.4: ontwikkelingsstadia programmabegroting.

Bijvoorbeeld: In beleidsveld Welzijn is aan een toename met 5% van het aantal bezoekers aan culturele voorstellingen een budget gekoppeld van € 400.000,-. Om de toename 6% te laten zijn is nog eens € 30.000,- extra nodig. In beleidsveld Openbare ruimte wordt voor het bereiken van een kwalitatief goed straatbeeld € 50.000,- uitgetrokken. Voor het behoud van het huidige (overigens ook nog voldoende) niveau is € 15.000,- nodig. Om het hogere ambitieniveau voor het beleidsveld Welzijn te bereiken is meer geld nodig dan begroot. Dit geld kan worden overgeheveld vanuit het beleidsveld Openbare ruimte, waarmee meteen een keuze wordt gemaakt voor een lager ambitieniveau voor dat beleidsveld. Op deze manier wordt er 'politiek gewinkeld' door de raad.

Bernisse

In Bernisse ligt het zwaartepunt van de totale programmabegroting in het stadium van een Activiteitenbegroting (met budget). Het beste voorbeeld van Bernisse ligt ook in het stadium van een Activiteitenbegroting:

Sturen via globale
activiteit(en)

‘Realiseren van een financiële besparing op de exploitatiekosten van accommodaties en zwembaden’ (€ 300.000,-)

- De raad kan niet sturen op het begrip ‘realiseren’: in wat voor opzicht en wanneer?

Brielle

In Brielle ligt het zwaartepunt van de programmabegroting in het stadium van de Prestatiebegroting: er worden in de helft van de gevallen uitvoeringsprestaties genoemd. Het beste voorbeeld van Brielle bevindt zich in de fase van een Prestatiebegroting:

Sturen via evalueerbaar
eindresultaat

‘Realisatie Brede School Zuurland voor aanvang schooljaar 2007/2008’

- De raad kan sturen op een bijdrage aan de samenleving in de vorm van een gebouw.

Hellevoetsluis

De programmabegroting van Hellevoetsluis is voor het grootste deel te kwalificeren als een Maatschappelijk effectbegroting. Ook het beste voorbeeld van Hellevoetsluis bevindt zich in dat ontwikkelingsstadium:

Sturen via
maatschappelijke effecten

‘Verminderen verkeersziekenhuisslachtoffers met gemiddeld 1% per jaar met ingang van 2007’

- De raad kan sturen op een bijdrage aan de samenleving in de vorm van het verminderen van slachtoffers in het verkeer.

Rozenburg

Het zwaartepunt van de programmabegroting van Rozenburg ligt in het stadium van een Activiteitenbegroting. Het beste voorbeeld kenmerkt zich door een Prestatiebegroting:

Sturen via evalueerbaar eindresultaat

‘Start met bouw 21 woningen Maasstraat (doorloop vanuit 2006)’

- De raad kan sturen op een resultaat dat voldoende evalueerbaar is: zijn er in 2007 21 woningen gebouwd?

Westvoorne

Het zwaartepunt van de programmabegroting van Westvoorne ligt in het stadium van een Activiteitenbegroting. Het beste voorbeeld van de programmabegroting kenmerkt zich door een Prestatiebegroting:

Sturen via evalueerbaar eindresultaat

‘132 levensloopbestendige woningen in plan Swinshoek’

- De raad kan sturen op een bijdrage aan de samenleving in de vorm van woningen voor haar inwoners.

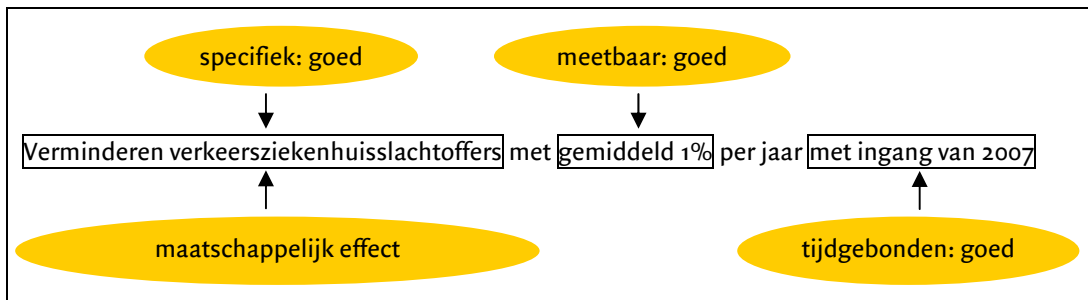
Sturen op maatschappelijke effecten	0	1		2-4		5	5	Totalscore
Koppeling aan budget	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	
	Inputbegroting	Activiteitenbegroting	Activiteitenbegroting	Prestatiebegroting		Maatschappelijk effectbegroting	Politiek winkelen begroting	
Bernisse	10%	80%	10%					100
Brielle		30%	10%	30%	20%	10%		430
Hellevoetsluis		10%	10%	30%		50%		650
Rozenburg		50%	20%	30%				220
Westvoorne		10%	40%	10%	30%		10%	500

Tabel 3.5: ontwikkelingsstadia programmabegroting

3.5 Goede en minder goede voorbeelden per beleidsveld

Hieronder volgen per beleidsveld de relatief goede ☀ voorbeelden en de relatief minder goede ☁ voorbeelden uit de programmabegrotingen.² Per beleidsterrein wordt een goed voorbeeld ontleed in de elementen ‘specifiek’, ‘meetbaar’, ‘tijdgebonden’ en ‘sturing op maatschappelijk effect’.

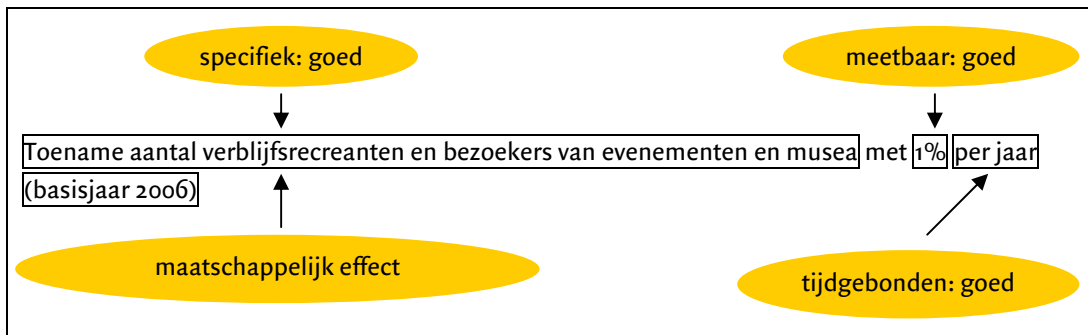
Verkeer

Figuur 3.1: goed voorbeeld Verkeer.

☀	Hellevoetsluis: Verminderen verkeersziekenhuisslachtoffers met gemiddeld 1% per jaar met ingang van 2007
☁	Westvoorne: Reconstructie wegdek van Voornelaan Dwarsweg

Toerisme

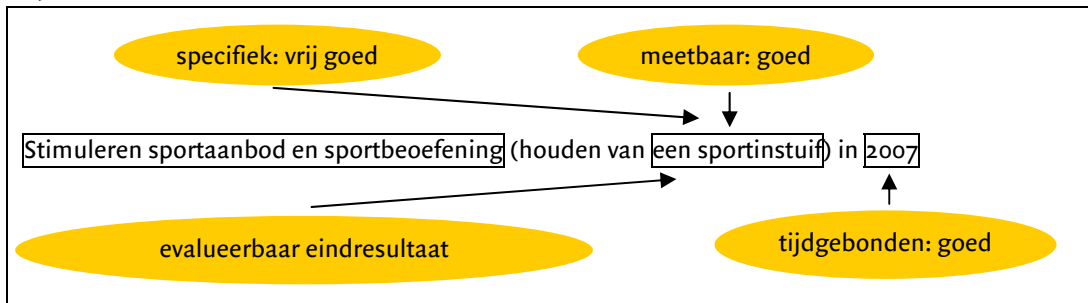

Figuur 3.2: goed voorbeeld Toerisme.

☀	Hellevoetsluis: Toename aantal verblijfsrecreanten (overnachtingen in hotels, campings en recreatiewoningen) en bezoekers van evenementen en musea met 1% per jaar (basisjaar 2006)
☁	Bernisse: Recreatieve functie bij monding Bernisse in het Spui Rozenburg: Subsidiëring van Historische vereniging Rozenburg ten einde de lokale oudheidkamer te behouden

² Indien de totaalscore voor een voorbeeld van twee of meer gemeenten dezelfde is, dan worden al die voorbeelden opgenomen, ongeacht de scores op de afzonderlijke elementen.

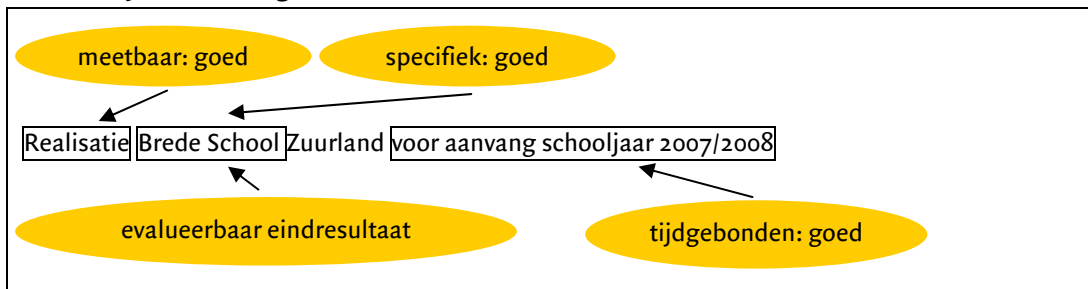
Sport

Figuur 3.3: goed voorbeeld Sport.

	Brielle: Stimuleren sportaanbod en sportbeoefening (houden van een sportinstuif) Westvoorne: Aanleg kunstgrasveld Zwartelaan 2007
	Bernisse: Realiseren van een financiële besparing op de exploitatiekosten van accommodaties en zwembaden (2008) Hellevoetsluis: Verwerken resultaten onderzoek kunstgras voetbal (2007)

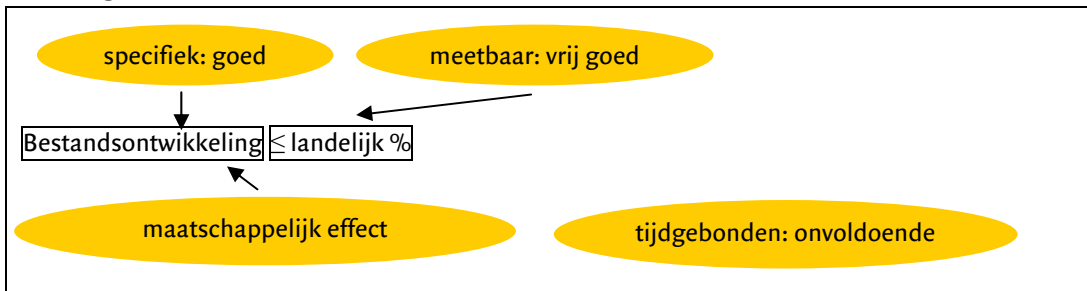
Onderwijshuisvesting

Figuur 3.4: goed voorbeeld Onderwijshuisvesting.

	Brielle: Realisatie Brede School Zuurland voor aanvang schooljaar 2007/2008 (conform planning) Hellevoetsluis: Opstellen van integraal meerjaren huisvestingsplan 2007-2011
	Rozenburg: Beschikbaar stellen en (onder)houden van de voor onderwijs benodigde schoolgebouwen en gebouwen voor bewegings- en gymnastiekonderwijs Westvoorne: Uitvoering van werkzaamheden in het kader van een integrale huisvestingsplanning (2005 e.v.)

Reïntegratie

Figuur 3.5: goed voorbeeld Reïntegratie.

	Hellevoetsluis: Bestandsontwikkeling ≤ landelijk %
	Rozenburg: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt voor personen die (langdurig) werkloos zijn en aangewezen op een uitkering

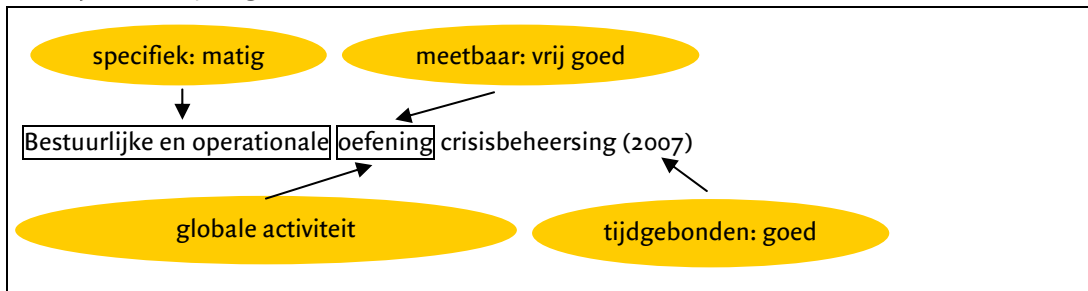
Milieu(beheer)

Figuur 3.6: goed voorbeeld Milieu(beheer).

	Hellevoetsluis: Gescheiden inzamelen en hergebruiken van huishoudelijke afvalstoffen: scheidingspercentage huishoudelijk afval: 53% (2007), glas: 27 kg. per inwoner, oud papier: 78 kg. per inwoner, textiel: 6,5 kg. per inwoner
	Brielle: Uitzetten oever- en drijfplanten in Nieuwland en de Veste Rozenburg: Onderzoek naar het realiseren van tijdelijke opslagmogelijkheid baggerspecie

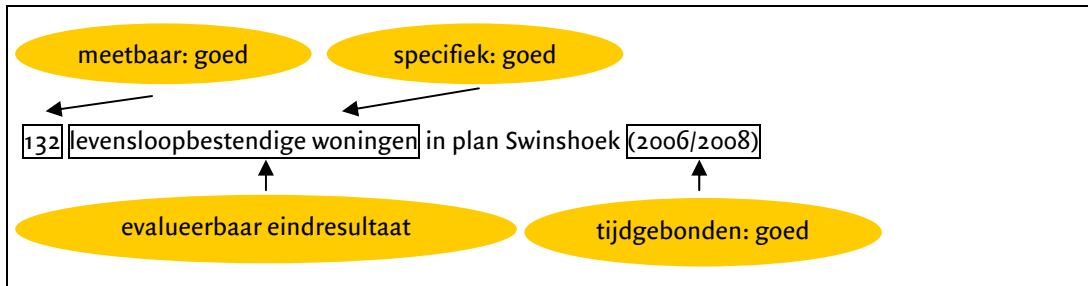
Rampenbestrijding

Figuur 3.7: goed voorbeeld Rampenbestrijding.

	Brielle: Bestuurlijke en operationele oefening crisisbeheersing
	Rozenburg: Het afronden van een integraal veiligheidsplan
	Westvoorne: Jaarlijks actualiseren van de rampenplannen, deelplannen en het regionaal operationeel basisplan, etc.

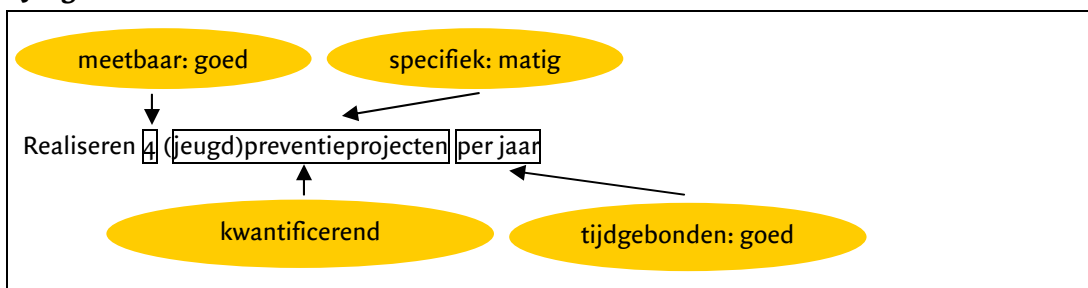
Woningbouw

Figuur 3.8: goed voorbeeld Woningbouw.

	Westvoorne: 132 levensloopbestendige woningen in plan Swinshoek
	Bernisse: Miniconferentie levensloopbestendig wonen

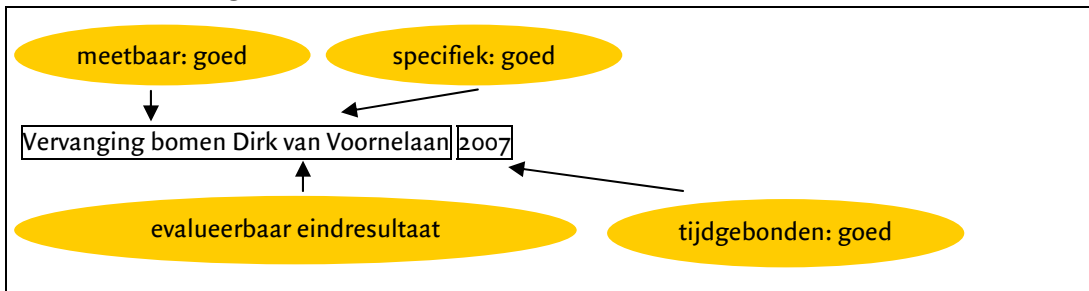
Jeugdbeleid

Figuur 3.9: goed voorbeeld Jeugdbeleid.

	Brielle: Realiseren tijdelijke skatevoorziening
	Hellevoetsluis: Realiseren 4 (jeugd)preventieprojecten per jaar
	Bernisse: Ontwikkeling jeugdbeleid
	Rozenburg: Uitvoering behoefteonderzoek jongeren in Rozenburg

Groenvoorziening

Figuur 3.10: goed voorbeeld Groenvoorziening.

	Westvoorne: Vervanging bomen Dirk van Voornelaan
	Bernisse: Stimuleren groenbeheer in eigen beheer van burgers
	Brielle: Doelmatig onderhoud van aangewezen wijken en voorzieningen (voortzetting project Schoon, heel en veilig)

Bijlage 1 Lijst van bronnen

Programmabegroting 2007 inclusief meerjarenraming 2008-2010, Gemeente Bernisse,
november 2006

Programmabegroting 2007-2010, Gemeente Brielle, november 2006

Concernbegroting 2007-2010, Gemeente Hellevoetsluis, oktober 2006

Programmabegroting 2007, gemeente Rozenburg, november 2006

Begroting 2007, gemeente Westvoorne, november 2006

Bijlage 2 Uitwerking toetsingskader

Hoe evalueerbaar zijn de doelen, activiteiten of prestaties.

Evalueerbaarheid valt uiteen in drie lagen:

- 1 de criteria *specifiek, meetbaar en tijdgebonden*. Deze drie criteria zijn gezamenlijk een noodzakelijke voorwaarde voor evalueerbaarheid.
- 2 het niveau waarop beoogde resultaten worden benoemd --> sturing op maatschappelijke effecten
- 3 koppeling aan budget

De beoordeling op de criteria *specifiek, meetbaar en tijdgebonden* vindt plaats op alle afzonderlijke elementen (hoofddoel, subdoel, activiteit/instrument) van de beleidsvelden in een programmabegroting.

Specifiek

- Het doel is eenduidig te interpreteren. De term ‘duurzame woningbouw’ is bijvoorbeeld niet specifiek. Concretisering van deze doelstelling in bijvoorbeeld de levensduur van woningen of materialen in aantallen jaren, levert wel een specifieke doelstelling op.
- Het is duidelijk wat de doelstelling betekent, de ambitie is helder.
- De afbakening, reikwijdte, is helder – qua onderwerp, doelgroep, gebied e.d.

Score	Indelingsregels	Voorbeeld
1 = onvoldoende	Zeer vage formulering	Om alle ruimtelijke ontwikkelingen die gewenst en/of noodzakelijk zijn mogelijk te maken moet vroegtijdig rekening gehouden worden met allerlei milieuaspecten.
2 = matig	Vage formulering waarop doel betrekking heeft	Beheersen van alle ernstige gevallen van bodemverontreiniging in 2030.
3 = vrij goed	Reikwijdte niet helemaal helder	Inkomensondersteuning ter voorkoming van armoede en bevordering van maatschappelijke participatie.
4 = goed	Eenduidig, heldere ambitie en afbakening/reikwijdte helder	Instroombeperking: 35% van de aanmeldingen bij het CWI.

Meetbaar

- De doelbereiking kan aan de hand van eenduidige normen worden getoetst en vastgesteld. Voor bijvoorbeeld de subsidiëring van kinderopvang wordt precies aangegeven hoeveel kindplaatsen er verwezenlijkt worden, wat de minimumbezettingsgraad is en hoeveel uur per jaar een kindplaats beslaat.
- De kern van de doelstelling is meetbaar (en niet alleen ‘randverschijnselen’)

Score	Indelingsregels	Voorbeeld
1 = onvoldoende	Algemeen – bevorderen van iets	De handhaving in de openbare ruimte is integraal georganiseerd.
2 = matig	Ordinale aanduiding – meer dan nu / algemene kwaliteit	De feitelijke onveiligheid, criminaliteit en overlast zijn verminderd.
3 = vrij goed	Kwantitatieve aanduiding aspect doelstelling / Specifieke kwaliteit aspect doel (nominaal resultaat)	Minimaal 1 meerdaagse bestuurlijke oefening en daarnaast per deelproces minimaal 1 oefening.
4 = goed	Kwantitatieve aanduiding voor kern doelstelling / Kwantiteit ook werkelijk vast te stellen / Specifieke kwaliteit geheel doel (nominaal resultaat) / Verwijzing naar o-meting indien een verschil bereikt moet worden.	Minimaal 99% van de toegekende bijstandaanvragen wordt rechtmatig verstrekt.

Tijdgebonden

- De precisie waarmee wordt aangegeven wanneer de doelstelling moet zijn gerealiseerd. Hoe minder precies, hoe lager de score. Blijft de periode onbepaald, blijft deze globaal, bijvoorbeeld de middenlange termijn, of wordt deze concreet met een jaartal of zelfs een datum aangegeven?

Score	Indelingsregels	Voorbeeld
1 = onvoldoende	Geen tijdsbepaling	550 WSW-plaatsen.
2 = matig	Middenlange termijn / lange termijn	Beheersen van alle ernstige gevallen van bodemverontreiniging in 2030.
3 = vrij goed	Binnen marge van aantal jaren	In 2010 is het dodelijk aantal slachtoffers in de stadsregio Rotterdam 30% lager dan het gemiddelde in de jaren 1997-1999 en het aantal ziekenhuisgewonden is gedaald met 25%. Vlaardingen levert daaraan een proportionele bijdrage.
4 = goed	Jaartal/ datum Alle activiteiten die dit jaar gepland zijn	Uitstroomtaakstelling van 130 cliënten in 2006.

Per beleidsveld wordt een score ‘beperkt SMT’ of ‘(vrij) goed SMT’ bepaald:

- ‘beperkt SMT’ de aspecten specifiek en meetbaar hebben samen een waarde van 6 punten of minder.
- ‘(vrij) goed SMT’ de aspecten specifiek en meetbaar hebben samen een waarde van 6 punten of meer (gemiddeld dus 3 of meer) én de aspecten specifiek, meetbaar en tijdgebonden hebben samen een waarde van 8 punten of meer.

Voor het beoordelen van de mate van SMT is steeds gebruik gemaakt van het meest specifieke, meetbare en tijdgebonden element op het beleidsveld.

Maatschappelijke effecten

Nagegaan wordt in welke mate de raad kan sturen met de programmabegroting: is er alleen geld ter beschikking gesteld, worden globale activiteiten genoemd of kan de raad sturen op maatschappelijke effecten. Voor het beoordelen van de mate van sturing op maatschappelijke effecten is steeds gebruik gemaakt van het meest evalueerbare element op het beleidsveld.

Voldoende mate van sturing (score 2, 3, 4 of 5) heeft twee voorwaarden: de aspecten specifiek en meetbaar hebben samen een waarde van 6 punten of meer (gemiddeld dus 3 of meer), én de aspecten specifiek, meetbaar en tijdgebonden hebben samen een waarde van 8 punten of meer.

Score	Sturen
0 =	Ter beschikking stellen van geld voor algemene bestemming
1 =	Globale activiteit(en)
2 =	Activiteiten met kwantitatieve aanduiding
3 =	Activiteiten met kwantitatieve én kwaliteitsaanduiding
4 =	Evalueerbaar eindresultaat van beleidsuitvoering
5 =	Evalueerbaar maatschappelijk effect

Koppeling met budget

Indien de mate van sturing op maatschappelijke effecten is bepaald wordt nagegaan of er budget is gereserveerd voor het uitvoeren van de activiteiten of het behalen van de resultaten. De koppeling met budget is nodig om na te gaan of het college doelmatig (wordt het doel tegen de laagst mogelijke kosten bereikt) met het ter beschikking staande geld is omgegaan. Maar biedt idealiter ook de mogelijkheid voor raadsleden om tot politieke keuzes te komen. De begroting moet het mogelijk maken voor raadsleden om aan de hand van inzicht in ambitieniveaus en bijbehorend prijskaartje keuzes te honoreren dan wel te wijzigen. Voor het beoordelen van de koppeling aan het budget is steeds gebruik gemaakt van het meest resultaatgerichte element op het beleidsveld.

Ontwikkelingsfasen in de programmabegroting

De programmabegroting is als instrument nog volop in ontwikkeling. Het is dan ook interessant om te kunnen bepalen waar een gemeente zich in dit proces bevindt. De evalueerbaarheid van de programmabegroting (aan de hand van de SMT-criteria, de mate waarin maatschappelijke effecten worden benoemd en de aan- of afwezigheid van koppeling aan een budget) kan tevens worden gebruikt om een aantal ontwikkelingsstadia van de programmabegroting te onderscheiden. Deze ontwikkelingsstadia bieden vervolgens een schaal om de programmabegroting als geheel te beoordelen. De gehele programmabegroting kan een score worden toegekend. De score van elk beleidsveld op de SMT-criteria, bereik en budget levert een ontwikkelingsstadium op (zie tabel). Een gewogen gemiddelde van de beleidsvelden levert een totaalscore op voor de programmabegroting als geheel (zie kader voor uitleg).

Score	Ontwikkelingsstadium	Omschrijving
0	Inputbegroting	De raad kan uitsluitend sturen op de hoeveelheid geld voor een globale bestemming. De raad kan niet sturen op activiteiten of doelen.
1	Activiteitenbegroting zonder koppeling aan budget	De raad kan in onvoldoende mate sturen omdat alleen globale activiteiten worden benoemd. Niet duidelijk is welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
2	Activiteitenbegroting met koppeling aan budget	De raad kan matig sturen omdat alleen globale activiteiten worden benoemd. Wel is duidelijk welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
3, 5, 7	Prestatiebegroting zonder koppeling aan budget	De raad kan voldoende sturen doordat kwantitatieve of kwalitatieve eisen aan de activiteiten zijn gesteld. Niet duidelijk is welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
4, 6, 8	Prestatiebegroting met koppeling aan budget	De raad kan ruim voldoende sturen doordat kwantitatieve of kwalitatieve eisen aan de activiteiten zijn gesteld. Duidelijk is welk budget voor deze activiteiten ter beschikking staat.
9	Maatschappelijk effectbegroting zonder koppeling aan budget	De raad kan goed sturen doordat evalueerbare maatschappelijke effecten zijn geformuleerd. Niet duidelijk is welk budget per doel is uitgetrokken.
10	Politiek winkelen begroting met koppeling aan budget	De raad kan zeer goed sturen. De begroting formuleert evalueerbare doelstellingen in termen van maatschappelijke effecten en verschillende ambitieniveaus. Voor elk ambitieniveau is helder welk budget hiermee is gemoeid. Dit maakt het voor de raad mogelijk om politiek te 'winkelen' en te schuiven tussen ambitieniveaus van verschillende doelen en tussen programmaonderdelen.

Dat betekent dus dat de score op een beleidsveld op het niveau van een maatschappelijk effectbegroting een 9 krijgt. Indien er budget zou zijn gekoppeld aan het bereiken van dat maatschappelijk effect, en er sprake is van een politiek winkelen begroting, dan zou de score een 10 zijn. Het niet gekoppeld zijn van budget aan een evalueerbare uitvoeringsbegroting (score 7) scoort daarmee dus hoger dan het wel gekoppeld zijn van budget aan een gekwantificeerde uitvoeringsbegroting (score 4). Deze scores zijn opgenomen in bijlage 3.

Gewogen gemiddelde

Indien alle 10 beleidsvelden (100%) zich bevinden in het ontwikkelingsstadium van een politiek winkelen begroting (score 10) dan is de score $10 \times 100\% = 1000$ punten.

Indien 2 van de 10 beleidsvelden (20%) zich bevinden in het ontwikkelingsstadium van een gekwantificeerde prestatiebegroting, gekoppeld aan een budget (score 4), en 8 van de 10 beleidsvelden (80%) zich bevinden in het ontwikkelingsstadium van een maatschappelijk effect begroting (score 9), dan is de totaalscore van de programmabegroting $4 \times 20\% + 9 \times 80\% = 800$ punten.

In het schema (op de volgende pagina) wordt het toetsingskader aan de hand van een voorbeeld geconcretiseerd. De eerste laag van evalueerbaarheid wordt gevormd door de criteria *Specifiek*, *Meetbaar* en *Tijdgebonden* (SMT). De dikke verticale lijn geeft aan waar het omslagpunt ligt voor 'beperkt SMT' en '(vrij) goed SMT'.

Hetzelfde criterium wordt gebruikt voor de tweede laag: het bepalen van de mate waarin maatschappelijke effecten worden geformuleerd. De score 2, 3, 4 of 5 (Prestaties en Maatschappelijke effecten) heeft twee voorwaarden: de aspecten specifiek en meetbaar hebben samen een waarde van 6 punten of meer (gemiddeld dus 3 of meer), én de aspecten specifiek, meetbaar en tijdgebonden hebben samen een waarde van 8 punten of meer.

De derde laag gaat na of er budget is gekoppeld aan het uitvoeren van activiteiten of het bereiken van effecten. De vierde laag, ten slotte, gaat na in welk ontwikkelingsstadium het beleidsveld zich bevindt.

Uiteindelijk bepaald een gewogen gemiddelde van alle gescoorde beleidsvelden samen, de totaalscore van de programmabegroting.

Evalueerbaarheid										
SMT criteria										
Niet of nauwelijks -----> hoog										
Ter beschikking stellen van geld	Activiteiten	Uitvoeringsprestaties							Maatschappelijke effecten	
(o)	Globale omschrijving aard activiteiten (1)	Kwantifice-rend: hoeveel activiteiten (2)	+ Kwaliteitseis activiteiten (3)	+ Evalueerbaar eindresultaat uitvoering (direct resultaat van omvattende activiteit) (4)				Evalueerbare indirecte gevolgen van activiteiten (5)		
Voor personeel en accommodatie inburgeringscursussen	Verzorgen van inburgeringscursussen	Inburgeringscursus van x uur voor x aantal personen	+ Verzorgd door leraren met onderwijsbevoegdheid	+ Aantal geslaagden inburgeringscursus (ook bijv. realiseren bestemmingsplan)				Stijging arbeidsparticipatie cursisten met x procent		
Koppeling met budget										
ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Koppeling met ontwikkelingsfasen										
Inputbegroting	Activiteitenbegroting	Activiteitenbegroting	Gekwantificeerde prestatiebegroting	Gekwantificeerde prestatiebegroting	Kwalitatieve prestatiebegroting	Kwalitatieve prestatiebegroting	Evalueerbare prestatiebegroting	Evalueerbare prestatiebegroting	Maatschappelijk effectbegroting	Politiek winkelen begroting

Tabel 3.1: toetsingskader.

Bijlage 3 Analyse

Voor het beoordelen van de evalueerbaarheid van het beleidsveld is steeds het cursief gedrukte element binnen elk beleidsveld leidend geweest.

Beleidsveld: *Verkeersveiligheid*

Bij programmahoofdstuk: *Schoon, heel en veilig*

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Het bieden van een goede en veilige sociale en fysieke leefomgeving				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	<i>Integraal vorm geven aan lokaal veiligheidsbeleid</i>	2	1	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn						
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is matig tot onvoldoende, er worden slechts globale activiteiten omschreven, en er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

Beleidsveld: *Toerisme*

Bij programmahoofdstuk: *Eigen karakter open gebied en de kernen*

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Het bewaken en versterken van de eigen identiteit van de gemeente Bernisse, zowel wat betreft de dorpskernen als het landelijk gebied				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	Toeristisch aantrekkelijker maken beschermde dorpsgezichten	2	2	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn	1. Intensiveren recreatieve mogelijkheden	2	2	1	1	nee
	2. Beter bekend stellen natuurgebieden	2	2	1	1	nee
	3. <i>Recreatieve functie bij monding Bernisse in het Spui</i>	2	2	1	1	nee
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is matig tot onvoldoende, er worden slechts globale activiteiten omschreven, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

Beleidsveld: Sport

Bij programmahoofdstuk: Dienstverlening en voorzieningen

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Continuïteit en bereikbaarheid van basisvoorzieningen voor alle inwoners moet garant staan voor de leefbaarheid van de kernen en het open gebied				1	ja: 2
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	Continuïteit en bereikbaarheid van basisvoorzieningen voor alle inwoners moet garant staan voor de leefbaarheid van de kernen en het open gebied	3	3	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn	1. Particulier initiatief betrekken bij de ontwikkeling/sanering van voorzieningen/accommodaties	2	1	1	1	nee
	2. Onderzoek doen naar een nieuw sportcomplex voor indoorsport	2	1	1	1	nee
	3. Initiatieven nemen tot samengaan van gebruikers van gemeentelijke gebouwen en andere accommodaties	2	1	1	1	nee
	4. Realiseren van een financiële besparing op de exploitatiekosten van accommodaties en zwembaden (2008)	3	3	3	1	ja (€ 300.000,-)
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is vrij goed voor specifiek en meetbaar en onvoldoende voor tijdgebonden, er worden slechts globale activiteiten omschreven, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

Beleidsveld: Onderwijshuisvesting

Bij programmahoofdstuk: Dienstverlening en voorzieningen

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Continuïteit en bereikbaarheid van basisvoorzieningen voor alle inwoners moet garant staan voor de leefbaarheid van de kernen en het open gebied				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	<i>Continuïteit en bereikbaarheid van basisvoorzieningen voor alle inwoners moet garant staan voor de leefbaarheid van de kernen en het open gebied</i>	3	3	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn						
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is vrij goed voor specifiek, meetbaar en tijdgebonden, er worden globale activiteiten benoemd, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

Beleidsveld: Reïntegratiebeleid

Bij programmahoofdstuk: Dienstverlening en voorzieningen

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Continuïteit en bereikbaarheid van basisvoorzieningen voor alle inwoners moet garant staan voor de leefbaarheid van de kernen en het open gebied				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	<i>Continuïteit en bereikbaarheid van basisvoorzieningen voor alle inwoners moet garant staan voor de leefbaarheid van de kernen en het open gebied</i>	3	3	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn						
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is vrij goed voor specifiek en meetbaar en onvoldoende voor tijdgebonden, er worden slechts globale activiteiten omschreven, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

PARTNERS+PRÖPPER

Bestuurskundig onderzoek en advies

Beleidsveld: Milieu(beheer)

Bij programmahoofdstuk: Schoon, heel en veilig

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Het bieden van een goede en veilige sociale en fysieke leefomgeving				o	ja: o
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	Het bieden van een goede en veilige sociale en fysieke leefomgeving	1	1	1	o	ja
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn						
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is onvoldoende, er wordt alleen budget ter beschikking gesteld: de totaalscore is een o.

Beleidsveld: Rampenbestrijding

Bij programmahoofdstuk: Schoon, heel en veilig

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Integraal vorm geven aan lokaal veiligheidsbeleid				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	Integraal vorm geven aan lokaal veiligheidsbeleid	1	1	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn						
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is onvoldoende, er worden alleen globale activiteiten benoemd, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

Beleidsveld: Woningbouw

Bij programmahoofdstuk: Eigen karakter open gebied en de kernen

	Doelen / prestaties	Evalueerbaarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Woningbouw				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	Woningbouw	1	1	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn	1. Marktgerichte benadering volkshuisvesting	1	2	1	1	nee
	2. Duurzaam en aangepast bouwen	1	3	1	1	nee
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is vrij goed (specifiek) tot onvoldoende, er worden alleen globale activiteiten benoemd, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

PARTNERS+PRÖPPER

Bestuurskundig onderzoek en advies

Beleidsveld: Jeugdbeleid

Bij programmahoofdstuk: Dienstverlening en voorzieningen

	Doelen / prestaties	Evalueer- baarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Ontwikkeling jeugdbeleid				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	Ontwikkeling jeugdbeleid	1	1	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn						
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is onvoldoende, er worden alleen globale activiteiten benoemd, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

Beleidsveld: Groenvoorziening

Bij programmahoofdstuk: Schoon, heel en veilig

	Doelen / prestaties	Evalueer- baarheid			Sturing	Koppeling budget?
		s	m	t		
Hoofddoel	Stimuleren groenbeheer in eigen beheer van burgers				1	nee: 1
Subdoel						
Doel op het meest concrete niveau	Stimuleren groenbeheer in eigen beheer van burgers	1	1	1	1	nee
Doelen die feitelijk activiteiten/instrumenten zijn						
Activiteiten/instrumenten						

Samenvattend: De score op de SMT-criteria is onvoldoende, er worden alleen globale activiteiten benoemd, er is geen koppeling aan een budget: de totaalscore is een 1.

Bijlage 4 Ontwikkelingsstadia programmabegroting

Aan de hand van de scores op specifiek, meetbaar en tijdgebonden, de mate waarin maatschappelijke effecten worden benoemd en budget, wordt nagegaan in welk ontwikkelingsstadium het beleidsveld zich bevindt. Een gewogen gemiddelde geeft een totaalscore voor de programmabegroting van een gemeente als geheel.

Sturing	0	1	1	2	2	3	3	4	4	5	5	Totaalscore
Budget	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	
Stadium	Inputbegroting	Activiteiten begroting	Activiteiten begroting	Gekwantificeerde prestatiebegroting	Gekwantificeerde prestatiebegroting	Kwalitatieve prestatiebegroting	Kwalitatieve prestatiebegroting	Evalueerbare prestatiebegroting	Evalueerbare prestatiebegroting	Maatschappelijk effectbegroting	Politiek winkelen begroting	
Score	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bernisse	10%	80%	10%									100

Tabel 1: 11 ontwikkelingsstadia van de programmabegroting

De totaalscore van Bernisse is $0 \cdot 10 + 1 \cdot 90 = 90$

Vanwege de overzichtelijkheid is in dit rapport gebruik gemaakt van 6 ontwikkelingsstadia, in plaats van de hierboven gepresenteerde 11. De totaalscores zijn wel overgenomen van het 11-ontwikkelingsstadia-model.

Sturing	0	1		2-4		5	5	Totaalscore
Budget	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	
	Inputbegroting	Activiteitenbegroting	Activiteitenbegroting	Prestatiebegroting		Maatschappelijk effectbegroting	Politiek winkelen begroting	
Bernisse	10%	80%	10%					

Tabel 2: 6 ontwikkelingsstadia van de programmabegroting